

Spis treści

Analityczny spis treści	9
Wstęp	19
Rozdział I. Indukcja i wyjaśnianie	23
1. Problem indukcji: rys prawie historyczny	23
2. Nauka jako wiedza prawdopodobna	33
2.1. Droga do logiki indukcji	33
2.2. Program Carnapa i jego główne trudności	37
2.3. Bayesianizm i problem istotności świadcstwa empirycznego	46
2.4. Niektóre inne trudności probabilizmu	52
2.5. Trudności ogólniejszej natury: paradoksy potwierdzania	55
3. Falsyfikacjonizm i jego trudności	61
3.1. Motywy falsyfikacjonizmu	61
3.2. Uteoretyzowanie obserwacji i problem bazy empirycznej	65
3.3. Problem rewizji wiedzy zastanej jako wersja problemu Duhema	75
3.4. Próba rozwiązania: metodologia naukowych programów badawczych	81
3.5. Problem bazy empirycznej po raz drugi	84
4. Czy istnieje „logika nauki”?	87
4.1. Problem zmiany pojęciowej	87
4.2. Logika pytań w analizie metodologicznej	91
5. Wyjaśnianie a ocena hipotez	101

5.1. Zasada wnioskowania do najlepszego wyjaśnienia	101
5.2. Klasyczna koncepcja wyjaśniania i jej trudności	103
5.3. Erotetyczna koncepcja wyjaśniania	112
5.4. Porównywanie mocy wyjaśniającej hipotez	120
Aneks nr 1. Przyczynowość	133
Rozdział II. Struktura nauki	139
1. Pojęcie teorii naukowej	139
2. Problem redukcji terminów teoretycznych a definiowanie pojęć	144
3. Operacjonizm, definicje operacyjne i pojęcie pomiaru	151
4. Definicje częściowe	157
5. Terminy klasyfikacyjne i typologiczne	160
6. Pojęcie prawa	164
7. Idealizacje i warunki <i>ceteris paribus</i>	168
8. Teorie a modele	175
9. Koncepcja niezdaniowa teorii naukowych	178
10. Dziedziny a teorie	187
11. Identyfikacja dziedziny w ujęciu logiki pytań	191
12. Problem redukcji i jedności nauki	196
Aneks nr 2. Prawa przyrody	203
Rozdział III. Typy nauk i ich odmienności metodologiczne	209
1. Nauki dedukcyjne i empiryczne	209
2. Nauki przyrodnicze i społeczne	222
2.1. Naturalizm i antynaturalizm	222
2.2. Indywidualizm metodologiczny i holizm	232
2.3. Obciążenie wartościujące nauki	238
3. Psychologia	239
4. Nauki nomotetyczne i idiograficzne	250
Aneks nr 3. Filozofia ekonomii	252

Rozdział IV. Status poznawczy nauki	257
1. Realizm a instrumentalizm	257
1.1. Instrumentalizm a empiryzm, pragmatyzm i konwencjonalizm	257
1.2. Realizm a uteoretyzowanie obserwacji	263
2. Konstrukttywizm i relatywizm	267
2.1. Źródła konstrukttywizmu: Kant i Poincaré	267
2.2. Początki współczesnego konstrukttywizmu: Kuhn	270
2.3. Mocny program socjologii wiedzy i lewica akademicka	274
3. Między realizmem a relatywizmem	278
3.1. Argument z samoodniesienia i jego nieskuteczność	278
3.2. Zarzut utopizmu i antyrealizm	280
3.3. Połowiczny realizm	289
3.4. Trudności konstrukttywizmu	291
4. Realizm pluralistyczny	298
4.1. Argument dialektyczny	298
4.2. Realizm wewnętrzny Putnama i konwencjonalizm radykalny Ajdukiewicza	301
4.3. Realizm pluralistyczny i instrumentalizm matematyczny	306
Aneks nr 4. Dlaczego astrologia jest pseudonauką?	312
Bibliografia	317
Indeks rzeczowy	333
Indeks osób	340